

RÄDDNINGSTJÄNSTEN
MÄLARDALEN

Datum: rev 2023-12-01

Dnr: 2023-000435-RTMD-141

Verksamhetsplan och budget 2024 samt ekonomisk plan för 2025 till 2026

Beslutad av direktionen den 2023-12-12

Förbundsdirektören har ordet

Kommunalförbundet Räddningstjänsten Mälardalen fyller tre år den 1 januari 2024. Verksamheten fungerar bra och levererar dygnet runt men RTMD har stora ekonomiska och verksamhetsmässiga utmaningar för att klara drift och utveckling under de närmaste åren men också 10 år framåt. Utöver detta så ska förbundet ha förmåga att hantera kommunernas befolknings- samhälls- och riskutveckling. Ett stort fokus är att möta det nya och förändrade säkerhetsläget i världen och i samhället. Exempel på utmaningar är:

- En budget i balans.
- Förändrat säkerhetsläge i samhället och i världen.
- Kompetensförsörjning och fortsatt digitalisering.
- Stora investeringar, Eriksberg och ny station för KAK-området.
- Renovering av brandstationer.
- Verka för 0-vision gällande bränder.
- Uppbyggnad av säkerhetsskydd, civilt försvar och krisberedskap.

Utifrån utmaningarna och ovanstående ekonomiska situation har en plan tagits fram för att beskriva förbundets utmaningar, behov av investeringar samt en ekonomisk prognos i förhållande till kommunernas befolknings- och riskutveckling de närmaste 10 åren. Denna verksamhetsplan, budget och ekonomisk plan är en fortsättning i fullföljandet av Inriktning för RTMD 10 år framåt. Planen och åtgärderna beskrivs i detta dokument, där finns också en övergripande beskrivning av hur RTMD ska utveckla arbetet med att förebygga bränder och olyckor på längre sikt.

Inriktning, handlingsprogram, målbild, årlig verksamhetsplan och budget är en viktig del i skapandet av en räddningstjänst som kan hantera utmaningarna men också motsvara de förväntningarna som finns från samhället, kommunerna och dess invånare. Inriktningen och målbild ger en tydlig bild för kommunerna och alla medarbetarna i RTMD hur förbundet ska utvecklas. RTMD ska leverera en bra verksamhet så att vi gemensamt kan öka tryggheten hos våra medborgare, utvecklas och bli en effektiv organisation som kan möta framtiden och hantera nuvarande och framtida risker.

Christer Ängehov
Förbundsdirektör

Innehåll

Förbundsdirektören har ordet.....	2
Räddningstjänsten Mälardalen.....	4
Inledning	5
Ändamål och uppdrag för RTMD	5
Verksamhetsstyrning.....	6
Mål för räddningstjänstförbundet.....	7
Värdegrund	9
Uppföljning.....	10
Organisation	10
Inriktning för RTMD 10 år framåt.....	12
Ekonomi 2024 och framåt	16
Budget 2024 och ekonomisk plan 2025–26.....	18

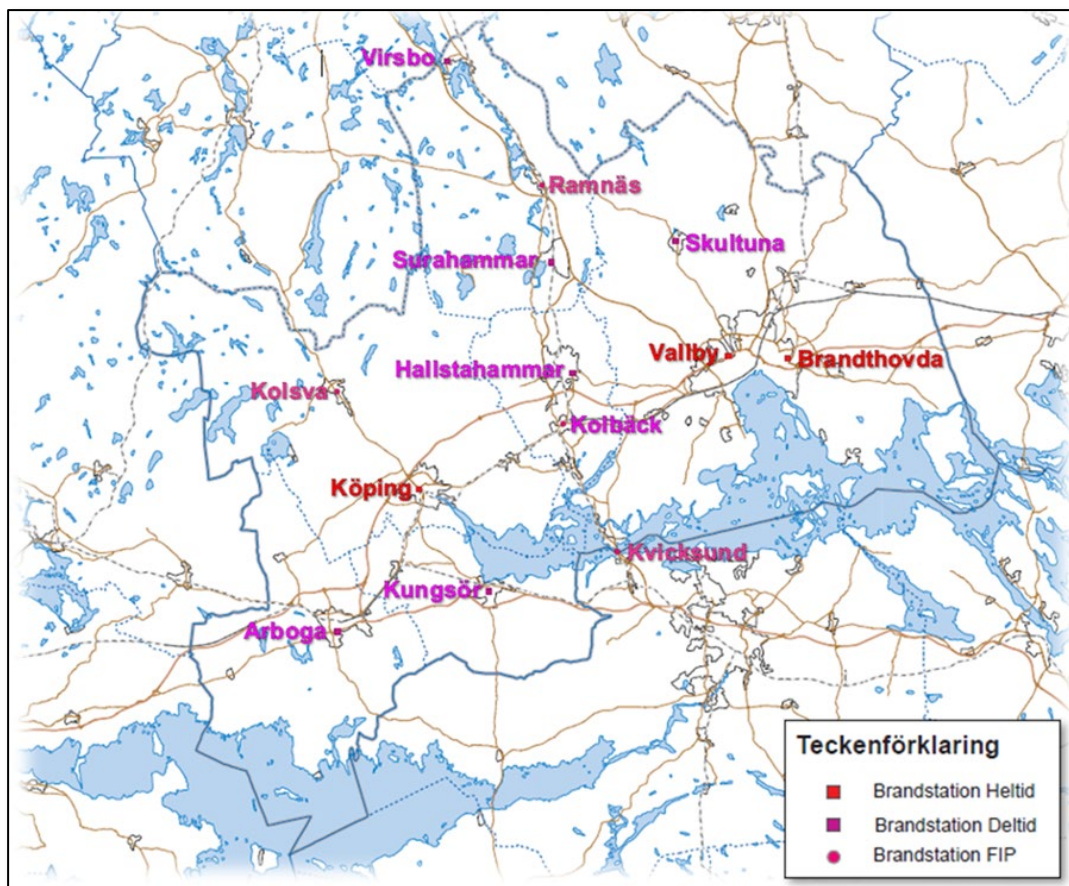
Räddningstjänsten Mälardalen

Kommunfullmäktige i Arboga, Hallstahammar, Kungsör, Köping, Surahammar och Västerås beslutade under 2020 att de två befintliga räddningstjänstorganisationerna skulle bilda ett gemensamt räddningstjänstförbund med start den 1 januari 2021. Ändamålet för kommunalförbundet är att upprätthålla en för medlemmarna gemensam organisation för förebyggande och räddningstjänst men också kunna avtala om andra uppgifter.

Verksamheten styrs av en förbundsordning samt en förbundsledning vars medlemmar är tillsatta av de sex medlemskommunerna. Ledningen ska under mandatperioden bestå av 11 ledamöter och 11 ersättare. Ordförande utses av Västerås stad. Verksamheten leds av en förbundsledare som är verkställande chef och tillika räddningschef.

Förbundets geografiska yta är 2976 km² och har cirka 235 000 invånare. Förbundet har tre heltidstationer Vallby, Öster och Köping. Förbundets åtta deltidstationer finns i Virsbo, Surahammar, Hallstahammar, Kolbäck, Skultuna, Arboga, Kungsör och Kolsva. Utöver dessa stationer så finns det två Första Insats Person (FIP) i Ramnäs och Kvicksund. Totalt har förbundet cirka 280 anställda. På ön Valen i Hjälmaren finns förbundets enda Räddningsvård som består av frivillig personal.

Brandstationsplacering och FIP i förbundets område

Inledning

Räddningstjänsten står inför en mängd utmaningar på kort och lång sikt som kommer att påverka organisation, verksamhet och medarbetare. Exempel på utmaningar som också återfinns i målbilden är:

- En budget i balans.
- Förändrat säkerhetsläge i samhället och i världen.
- Kompetensförsörjning och fortsatt digitalisering.
- Stora investeringar, Eriksberg och ny station för KAK-området.
- Renovering av brandstationer.
- Verka för 0-vision gällande bränder.
- Uppbyggnad av säkerhetsskydd, civilt försvar och krisberedskap.

RTMD vill skapa en räddningstjänst som kan möta och hantera nutida och framtida risker.

Utöver ovanstående finns inom förbundets geografiska områden en bred riskbild, omfattande farlig verksamhet, social oro, väderrelaterade händelser, organiserad brottslighet, risk för terrorhändelse och hot mot viktiga naturmiljöer. Förbundet är beläget i en expansiv region med en ökad befolkningstillväxt och nyetableringar av verksamheter. Detta innebär att bostadsområde och andra känsliga objekt kommer allt närmare områden med hög riskdensitet då den geografiska ytan är relativt begränsad. Framför allt gäller det Västerås stad.

För att möta utmaningarna och riskbilden så måste förbundet växa, vara flexibelt, anpassningsbart och ha en tydlig målbild var förbundet är på väg. Riktningen pekas ut i vision, målbild samt i Inriktning för RTMD 10 år framåt. Inriktningen är sedan 2023 inbakad i verksamhetsplanen.

Ändamål och uppdrag för RTMD

Svensk räddningstjänst styrs av lag om skydd mot olyckor (LSO) som reglerar, utifrån de lokala förutsättningarna, räddningstjänst- och förebyggande verksamheten i stort. Lagen beskriver också de olika aktörernas, enskilda, kommunen och statens ansvar. Kommunens skyldigheter enligt Lag om skydd mot olyckor 3 kap gällande förebyggande och räddningstjänst har lämnats över till RTMD via förbundsordningens uppdragsbeskrivning enligt följande.

Kommunalförbundet ska tillhandahålla en för medlemmarna ömsesidig räddningstjänst samt därtill hänförligt förebyggande och angränsande verksamhet inom området samhällsskydd, räddning och beredskap, i ett för alla medlemmar lika grunduppdrag och i tilläggsuppdrag utifrån respektive medlems behov. Samordningen inom kommunalförbundet ska syfta till att möta nya och ändrade krav lokalt och regionalt samt till att effektivt kunna utveckla arbetssätt och utbyta erfarenhet mellan olika aktörer.

Grunduppdrag för samtliga förbundsmedlemmar

Kommunalförbundet ska fullgöra medlemmarnas ansvar enligt lag (2003:778) om skydd mot olyckor med och förordning (2003:789) om skydd mot olyckor. Medlemmarna har dock fortsatt ansvar enligt denna författning i sin egenskap av fastighetsägare och nyttjanderättshavare.

Kommunalförbundet ska fullgöra medlemmarnas ansvar enligt lag (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor och förordning (2010:1075) om brandfarliga och explosiva varor. Medlemmarna har dock fortsatt ansvar enligt denna författning i sin egenskap av tillståndshavare och föreståndare.

Kommunalförbundet fullgör medlemmarnas uppgift enligt 3 kap 11 § lag (2003:778) om skydd mot olyckor och 26 § lag (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor.

Kommunalförbundet ska fullgöra medlemmarnas ansvar i enlighet med lag (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor samt förordningen (1999:382) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor.

Kommunalförbundet ska bistå medlemmarna i dess plan- och byggprocess utifrån plan- och bygglagen (2010:900).

Tilläggsuppdrag för förbundsmedlem eller annan intressent

Kommunalförbundet kan efter överenskommelse utföra tilläggsuppdrag åt förbundsmedlem samt utföra uppdrag annan intressent än förbundsmedlem under förutsättning att uppdraget överensstämmer med förbundets ändamål, kommunallagen och annan författning.

Kommunalförbundet kan också inom ramen för förbundets ändamål, grund- och tilläggsuppdrag samverka med andra aktörer i samhället. Efter särskild överenskommelse kan kommunalförbundet bistå medlemmarna med följande uppgifter:

- Genomförande av förbundsmedlems planerade uppgifter enligt lag (2006:544) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap samt beredning och verkställighet av beslut för krisledningsnämnd i den omfattning som avtalas.
- Stöd och samordning av medlemskommunernas interna säkerhets- och olycksförebyggande arbete.
- Annat uppdrag hänförligt eller angränsande till området samhällsskydd och beredskap.

Verksamhetsstyrning

Räddningstjänstförbundet har som ambition att utifrån styrdokument och mål jobba med en verksamhetsstyrningsmodell som har sin grund i "Tillitsbaserad styrning och ledning". De åtta vägledande principerna för tillitsbaserad styrning och ledning är:

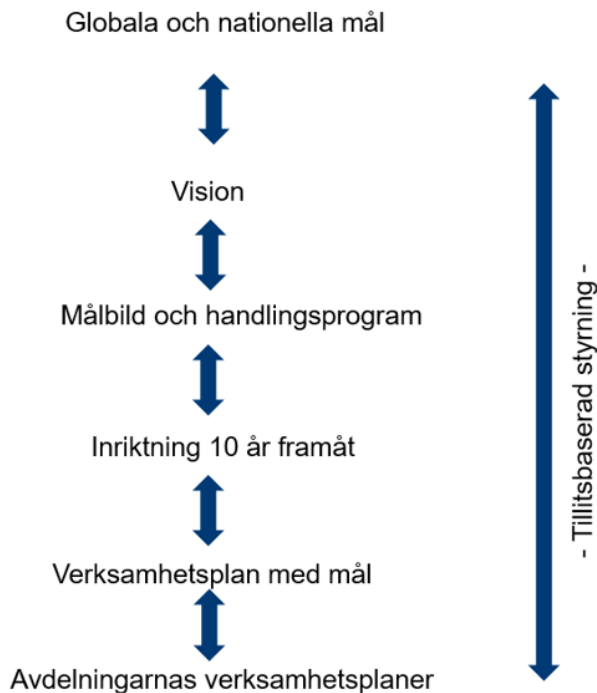
- **Tillit** Sträva efter att som utgångspunkt välja att lita på dem du samarbetar med och ha en positiv inställning i förväntningarna på varandra.
- **Medborgarfokus** Sätt medborgarens upplevelse och kunskap i fokus och försök förstå vad medborgaren sätter värde på.
- **Helhetssyn** Uppmuntra alla i styrkedjan att aktivt och gemensamt ta ansvar för helheten och samverka över gränser.
- **Handlingsutrymme** Delegera handlingsutrymme och välkomna medbestämmande, men var också tydlig kring mandat och att det finns förutsättningar. Tydliggör och säkerställ handlingsutrymme för yrkesutövarens professionella omdöme.
- **Stöd** Säkerställ ett verksamhetsnära och kvalificerat professionellt, administrativt och psykosocialt stöd i kärnverksamheten.
- **Kunskap** Premiera kunskapsutveckling, lärande och en praktik baserad på vetenskap och beprövad erfarenhet.
- **Öppenhet** Sträva efter öppenhet genom att dela information, välkomna oliktankande och respektera kritik.
- **Långsiktighet** Säkerställ att styrning och ledning skapar goda resultat också på lång sikt.

De nationella målen utgör inriktningen för svensk räddningstjänst och formuleras genom regler, lagar och riktlinjer. Samordnande myndighet för dessa är Myndigheten för samhällsskydd och

beredskap, MSB, som också utövar tillsyn på verksamheten. Förbundets mål utgår från de nationella målen som omformuleras utifrån de regionala och lokala förutsättningarna.

Inriktning, handlingsprogram och verksamhetsplan antas av Direktionen och beskriver hur förbundet ska jobba inriktande mot Agenda 2030, nationella mål, vision, målbild och övergripande verksamhetsmål. Varje avdelning ska i sin tur årligen ta fram en egen verksamhetsplan med mål och aktiviteter som styr mot de övergripande målen och inriktningen.

Principskiss över målstyrningsmodellen

Mål för räddningstjänstförbundet

Agenda 2030

Av FN beslutad "Agenda 2030" med 17 globala mål för hållbar utveckling syftar till att utrota fattigdom och hunger, förverkliga de mänskliga rättigheterna för alla, uppnå jämställdhet och egenmakt för alla kvinnor och flickor samt säkerställa ett varaktigt skydd för planeten och dess naturresurser. Agenda 2030 är en agenda för förändring mot ett hållbart samhälle. Sverige ska vara ledande i genomförandet av agendan. Genomförandet innebär en successiv omställning av Sverige som modern och hållbar välfärdsstat, på hemmaplan och som del av det globala systemet. RTMD ska i sitt arbete sträva mot målen i Agenda 2030.

Nationella mål

De nationella målen för räddningstjänsten regleras i lag om skydd mot olyckor, LSO. I korta drag kan de nationella målen sammanfattas med "Färre ska dö, färre ska skadas och mindre ska förstöras vid olyckor samt att antalet olyckor ska minimeras".

Utdrag ur LSO, 1 Kap. Inledande bestämmelser:

1§ Bestämmelserna i denna lag syftar till att i hela landet bereda människors liv och hälsa samt egendom och miljö, ett med hänsyn till de lokala förhållandena tillfredsställande och i likvärdigt skydd mot olyckor.

3§ Räddningstjänsten skall planeras och organiseras så att räddningsinsatserna kan påbörjas inom godtagbar tid och genomföras på ett effektivt sätt.

3 a § Förebyggande verksamhet som staten och kommunerna ansvarar för enligt denna lag ska planeras och organiseras så att den effektivt bidrar till att förebygga bränder och andra olyckor samt förhindra eller begränsa skador till följd av bränder och andra olyckor. Särskild vikt ska läggas vid att förhindra människors död och andra allvarliga skador. Lag (2020:882)

3 kap. Kommunens skyldigheter

Förebyggande verksamhet

1§ För att skydda människors liv och hälsa samt egendom och miljön skall kommunen se till att åtgärder vidtas för att förebygga bränder och skador till följd av bränder samt utan att andras ansvar inskränks, verka för att åstadkomma skydd mot andra olyckor än bränder.

2§ En kommun skall genom rådgivning, information och på annat sätt underlätta för den enskilde att fullgöra sina skyldigheter enligt denna lag.

Vision

Räddningstjänsten Mälardalen – En dynamisk räddningstjänst som står för trygghet, effektivitet och säkerhet!

Målbild för RTMD

Förbundet ska sträva efter följande målbild:

En utvecklad räddningstjänst

RTMD ska utvecklas till en modern räddningstjänst som bidrar till ett tryggare samhälle och kan möta framtidens utmaningar och behov. Detta görs genom att vara en öppen, nyfiken verksamhet som jobbar med kvalitet, ständiga förbättringar, minskad miljöbelastning, digitalisering, teknikutveckling och individanpassat olycksförebyggande verksamhet med förmåga att förebygga och hantera situationer som kan leda till räddningsinsats.

En effektiv verksamhet

RTMD ska arbeta för en effektiv räddningstjänst både vad avser förebyggande arbete och räddningsinsatser i nära samarbete med medlemskommunerna och samverkanspartners som innebär en ökad trygghet för innevånarna och med färre och mindre olyckor som resultat. Detta görs genom ett professionellt förhållningssätt och att alltid ha innevånarna i fokus, att fler medlemskommuner ansluter sig till förbundet samt en utökad regional samverkan med berörda aktörer.

En engagerad arbetsgivare

RTMD ska vara en engagerad arbetsgivare som behåller och utvecklar sina medarbetare men också attraherar nya medarbetare. Delaktighet, påverkansmöjlighet, utveckling, flexibilitet och egenansvar är viktigt. Detta görs genom att gemensamt ta ansvar för arbetsplatsen och alltid ha ett bra bemötande. Förbundet tror på individen och satsar på ett gott ledarskap. Förbundet har stort fokus både på god fysisk och psykisk arbetsmiljö där aktiv nolltolerans mot kränkningar ska prägla vårt sätt att arbeta.

Övergripande mål

Utifrån agenda 2030, nationella mål, målbild, mål i handlingsprogram ska förbundet uppnå följande övergripande mål från 2024 och framåt:

- *Antalet olyckor ska minska* - RTMD arbetar för att samhället utvecklas hållbart utifrån riskbilden. Förebyggande åtgärder ska initieras för de olyckstyper som hanteras operativt och som identifierats genom erfarenheter och riskanalyser.
- *Följderna av olyckor ska minska* - RTMD ska genomföra snabba, effektiva och säkra räddningsinsatser med teknik anpassad efter riskbilden. I samverkan med andra hanteras samhällsstörningar samtidigt som den egna samhällsviktiga verksamheten upprätthålls. Utbildning och information ska underlätta för invånarna att hjälpa sig själva och andra vid olyckor.
- *Invånarnas trygghet ska öka* - RTMD ska genom sitt arbete verka för invånarnas ökade trygghet. Vi ska i varje möte med invånare, olycksdrabbad eller inte, uppträda med omsorg och professionalitet. Invånarna ska mötas med relevant, tillgänglig och aktiv kommunikation. Samverkan sker med andra aktörer för att gemensamt säkerställa en sammanhållen hjälp till drabbade.
- *Förbundet ska prioritera tillsynsarbete och genomföra tillsyner enligt den årliga tillsynsplanen.*
- *Förbundet ska garantera sina pensionsförpliktelser genom att det egna kapitalet inte understiger de återlånade medlen samt ha en budget i balans.*
- *Miljöbelastningen ska vara så låg som möjligt för hela verksamheten.*
- *Medarbetarna ska vara stolta, kompetenta, känna engagemang och trivsel på en säker och inkluderande arbetsplats.*
- *Planera och efter beslut genomföra åtgärderna i Inriktning för RTMD-10-år framåt.*

Värdegrund

Förbundets värdegrund ska prägla all verksamhet och alla relationer såväl inom som utanför förbundet. RTMD har en värdegrund som tagits fram i en demokratisk process under våren 2023. Värdegrunden består av tre ord som blir MOD.

MOD, vilket symboliserar den inre styrka som finns hos varje medarbetare. Mod ger förmågan att pröva nya sätt, ifrågasätta invanda beteenden och skapar delaktighet i organisationen. En modig organisation tar ansvar, agerar professionellt och driver verksamheten framåt med kvalitet. Tillsammans skapar vi trygghet.

Människan

Vi är närvarande och ser människan vi möter, medarbetare, kollegor och människorna vi möter i vår profession. Vi tror på allas lika värde och vi bemöter varandra med respekt och tar hänsyn till andras uppfattningar. Vi är nyfikna på andras perspektiv och vi förutsätter att alla agerar utifrån bästa förmåga och välvilja.

Omtanke

Vi agerar med omtanke och upprätthåller förtroendefulla relationer med kollegor och medborgare. Vi tar ansvar för att främja en trygg och hänsynsfull arbetsmiljö som bygger på tillit och ömsesidigt förtroende. Vi accepterar aldrig att någon blir trakasserad eller förminskad och vi är

solidariska mot varandra och vårt uppdrag. Vi kommunicerar med ett öppet sinne som skapar förutsättningar till en god dialog.

Delaktighet

Vi tar ansvar för att aktivt stötta och inkludera varandra. Vi är delaktiga genom att ta initiativ och känna medansvar i de sammanhang vi befinner oss i. Vi är alla ett och samma team som tillsammans skapar värde. Vi är delaktiga i processer och medverkar till att tillsammans utveckla verksamheten i rätt riktning och är transparenta med de beslut som fattas.

Uppföljning

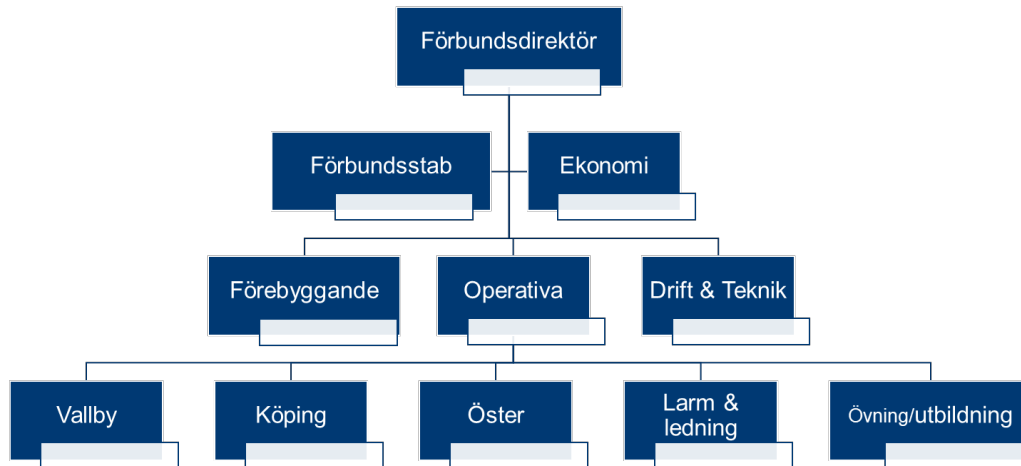
Utvärdering och uppföljning av ovanstående mål sker löpande samt i slutet av varje verksamhetsår. Genom detta skapas en likvärdig utvärdering av samtliga verksamheter. I samband med bokslutet redovisas måluppfyllnad för Direktionen. Målen ska följas upp via etablerade indikatorer enligt följande:

- Öppna jämförelser "Trygghet och säkerhet". Indikatorer som mäts är personskador, utvecklade bränder i byggnad, information och utbildning, samverkan, hjälp vid nödläge och jämställdhet.
- NKI (Nöjd Kund Index) Indikatorer som mäts är bemötande, kompetens, tillgänglighet, tydlighet, serviceförmåga och informationshantering.
- Medarbetarindex. Förbundet genomför årligen en medarbetarenkät för att utvärdera engagemang, ledarskap, trivsel, arbetsmiljö och hälsa.
- Insats- och tillsynsstatistik. Indikatorer som mäts är antal olyckor, larmbehandlingstider samt antalet genomförda tillsyner.

Organisation

Organisationen är uppbyggd för att kunna möta riskbild och det behov som kommunerna och medborgarna har. Organisationen ska enkelt kunna anpassas om fler medlemskommuner ansluter eller om uppdraget och förutsättningarna förändras. Uppdrag vision, målbild och verksamhetsmål ligger till grund för organisationens årliga verksamhetsplanering och aktiviteter.

Förbundet organiseras i tre avdelningar, tre distrikt och två enheter enligt följande övergripande struktur

Förbundsledare

Förbundsledaren tillika räddningschefen utgör högste tjänsteman i förbundet. Befattningen ansvarar för att leda och fördela arbetet inom verksamheten och rapporterar till direktionen.

Ekonomi

Är ett stöd till förbundsledaren och består av ekonomichef och redovisningsekonom som arbetar med redovisning, ekonomistyrning, budget, uppföljning samt fakturahantering.

Förbundsstab

Förbundsstaben är ett stöd till förbundsledaren och arbetar med strategiska utveckling, utredning, planering, projekt, arbetsmiljö, HR, chefsstöd, kommunikation, diariet/arkiv/registratur, chefsstöd. Stabschef är tillika biträdande förbundsledare och stf Räddningschef.

Förebyggande avdelningen

Förebyggande avdelningen arbetar med myndighetsutövning/tillsyn gällande LSO och LBE, rådgivning och remisser. Avdelningen ansvarar även för sotning, brandskyddskontroll och samordning av olycksundersökning.

Operativa avdelningen

Operativa avdelningen arbetar med beredskap, räddningstjänst och insatsutvärdering. Avdelningen är uppdelad i tre distrikt och två enheter, enhet för larm och ledning samt enhet för utbildning/övning. I distrikten finns både hel- och deltidstationer samt ett Räddningsvårn. Enheten för larm och ledning ansvarar för operativ ledning, insatsplanering, automatlarm, uppföljning. Enheten för övning/utbildning planerar, följer upp och genomför utbildningar och övningar för den operativa personalen samt ansvarar för de operativa funktionsområdena. Enheten ansvarar också för extern utbildning.

Till avdelningen ingår också funktioner som ska stödja avdelningen med bland annat personalplanering, samordning av deltidorganisationen, utveckling, analyser, projekt, uppföljning, samordning och omvärldsbevakning.

Drift och teknik

Drift och teknikavdelningen ansvarar för servicefunktioner som övningsfält, lokaler, fordon,

materiel, teknik, Rakel och IT. Avdelningen ansvarar också för upphandling av fordon, fastigheter och servicetjänster. Avdelningen planerar nu för att driftsätta Eriksberg under våren 2025.

Inriktning för RTMD 10 år framåt

Räddningstjänsten står inför nya utmaningar, förutsättningar och förhållningssätt i samhället. Förändringarna sker snabbt och därför är det viktigt att redan i dagsläget anpassa våra organisationer efter framtidens villkor. Kraven på ett utökat samarbete och samgående kommer att öka i samhället. För att klara utmaningarna och uppnå målbild, kraven i förbundsordning, handlingsprogram, verksamhetsmål, reinvesteringar men också hantera de ekonomiska förutsättningarna behöver RTMD kontinuerligt effektivisera verksamheten i alla dess delar. Därför har en "Inriktning för RTMD 10 år framåt" tagits fram och beslutats av Direktionen den 8 december 2021. Inriktningen handlar främst om behovet av nytt övningsfält men också nya brandstationer och driftlokaler. Under 2022 har en intensiv dialog förts med medlemskommunerna och Direktionen om främst två stora projekt. Eriksberg samt ny brandstation i KAK-området. Finansieringsmodell för projektet och genomförande av fas 2 är beslutade och nu pågår bygget som bedöms vara klart om ca 15 månader. Projekt ny brandstation i KAK-området ska beslutas senast under våren 2024.

Analys och slutsatser

- Under minst 10 år framåt behöver RTMD minska sina kostnader och effektivisera verksamheten med stora belopp för att, uppnå en budget i balans.
- Förbundet behöver lösa fastighetsproblem för alla förbundets 11 brandstationer som är i stort behov av renovering och/eller utbyte. Alla brandstationerna saknar underhålls- och renoveringsplaner i nuläget.
- I princip alla förbundets deltidsbrandstationer har problem med bemanning och kompetens för att klara sina uppdrag. Till vissa delar finns bemanning men utbildning, övning och erfarenhet saknas. Över tid kan situationen förbättras något men i grunden är systemet med deltidsbrandmän svår att upprätthålla.
- MSB har sedan 2021 startat en tillsyn av RTMD gällande begränsad förmåga och förlängda insatstider i Arboga. Efter flera skrivelser, möten samt dialog i olika former så har MSB den 20 januari 2023 fattat beslut om att förelägga RTMD om åtgärder för att upprätthålla höjdförmåga samt brandförebyggande åtgärder på fastigheterna. Kravet på höjdförmåga kan eventuellt kompenseras med tekniska lösningar (automatlarm) i stället. Alla åtgärderna ska vara klara enligt föreläggandet senast i november 2023 men vissa åtgärder är så stora att det inte kommer att hinnas med. Bland annat är den tekniska lösningen med automatlarm komplicerad och behöver utredas mer innan beslut kan fattas om verkställighet. Åtgärderna som genomförts hittills ska redovisas till MSB i december 2023.
- EU:s arbetstidsdirektiv är en skyddslagstiftning. Förändringar enligt direktivet behöver därför genomföras. Alla centrala parter är helt eniga i de nya reglerna som man nu har tagit fram. De nya reglerna innebär nytt arbetsschema för den operativa personalen från den 1 februari 2024. Det nya schemat kommer att öka behovet av personal.
- Förbundet är juridiskt en egen kommun vilket innebär att förbundet också ska uppfylla alla krav som en kommun har utifrån lagstiftningar, styrning, insyn och övriga krav som ställs på en offentlig verksamhet. Förbundets nuvarande organisation, administration och stödsystem är inte dimensionerad för att klara alla krav vilket innebär att akuta lösningar måste kontinuerligt skapas som påverkar personalens arbetsmiljö negativt.
- Arbetet med att digitalisera verksamheten måste fortgå och snabbas på.
- Förbundet behöver skapa en robust organisation som kan möta de framtida utmaningarna, såväl operativt som förebyggande, men som också kan förbättra kommunernas krisberedskapsförmåga och skapa en uthållighet i en större kris eller vid höjd beredskap.

- Förbundet behöver snarast starta sitt arbete med miljöomställning.
- Efter flera svåra dödsbränder togs en "Nationell strategi för stärkt brandskydd" fram under 2010. "Ingen i Sverige ska omkomma eller skadas allvarligt till följd av brand" är den vision som MSB tillsammans med andra myndigheter, kommuner och organisationer arbetar för att uppnå genom den nationella strategin för stärkt brandskydd. RTMD har jobbat med visionen men arbetet bör förtydligas och prioriteras.
- För att klara utmaningarna inför framtiden behöver förbundet växa och ansluta fler medlemskommuner.

Åtgärder enligt inriktning för RTMD 10 år framåt

Sammantaget innebär ovanstående slutsatser att förbundet behöver genomföra åtgärder på kort och långt sikt som leder till ökade intäkter, lägre kostnader samt ökad effektivitet inom förbundets alla områden för att nå en budget i balans, en stabil organisation och en verksamhet som leder till en ökad trygghet för medborgarna och de som vistas i våra kommuner. Utifrån ovanstående föreslås följande inriktning och åtgärder.

Strategi för att uppnå 0-visionen

RTMD ska ha en långsiktig och uthållig strategi för att uppnå nollvisionen och arbeta med att stärka den enskildes förmåga att förebygga och hantera bränder. RTMD ska arbeta främst med följande områden (rubrikerna i *kursivt*).

Stärka särskilt riskutsatta individers brandskydd i hemmiljö

De personer som statistiskt sett löper större risk att omkomma i brand behöver ett förstärkt brandskydd som kan kompensera för den enskildes brist på förmåga – fysisk och/eller kognitiv. Räddningstjänsten har en särskild position i samhället att kunna påverka beslutsfattare och aktörer som är i direkt förbindelse med dessa riskpersoner att vidta åtgärder som kan rädda liv.

Stärka kunskapen att förebygga och agera

Olika målgrupper behöver olika typer av information för att deras förmåga att förebygga och agera vid brand ska stärkas. Målgrupperna kan vara baserat på ålder, boendeform, boendets ägandeform, bakgrund, riskbeteenden m.fl. Genom forskning har vi nu kunskap om att det finns vissa faktorer som påverkar risken att drabbas av brand i hemmiljön, dessa bör RTMD använda sig av för att effektivt kunna förebygga bränder som leder till räddningsinsats men inte allvarliga konsekvenser för människors liv och hälsa.

Öka antalet fungerande brandvarnare i förbundets område.

Fungerande brandvarnare är en av de viktigaste skyddsfaktorerna i samband med bostadsbränder. Ökat antal fungerande brandvarnare bedöms ha effekt på hela populationen. När det gäller dödsbränder är effekten störst för de åldersgrupper som kan utrymma på egen hand eller har tillgång till hjälp i det egna hemmet. Förekomsten av fungerande brandvarnare skiljer sig mycket åt i olika grupper/områden. Information och kunskapshöjande insatser behöver därför riktas till de grupper där behovet är som störst, samt kombineras med åtgärder från fastighetsägare och myndigheter.

Verka för att genomföra en första insats med kort responstid.

Det finns en positiv relation mellan snabb responstid och antal räddade liv och minskade egendomsskador. Att organisera samhällets resurser för att möjliggöra en första insats med kort responstid kan göras på olika sätt, till exempel genom att arbeta med mindre enheter från räddningstjänsten i kombination med direkt utalarmering, första insatsperson (FIP) eller andra civila aktörer i samhället.

Utveckla kunskap genom forskning, lärande och innovation.

De senaste årens forskningsresultat har varit grundläggande i utformningen av dagens

brandsäkerhetsarbete. Det är viktigt att fortsatt stödja arbetet med en målmedveten satsning på utvärdering och forskning. Flera kunskapsluckor finns fortfarande och samhället förändras hela tiden. RTMD behöver därför vara en aktiv deltagare i forskning som genomförs och engagerad i utvecklingen av kunskapsområdena som styr vår verksamhet.

Ovanstående områden och aktiviteter som ska genomföras finns i detalj beskrivet i dokumentet "Räddningstjänsten Mälardalen – Aktiv mot brand".

Projekt Eriksberg

Slutmålet med projektet är att övningsfält, brandstation och utbildnings- och driftlokaler byggs på den mark som köpts in vid trafikplats Eriksberg i Hallstahammars kommun. Kolbäcks och Hallstahammars brandstationer läggs ner och verksamheten ska utgå från Eriksberg när projektet är slutfört. Nuvarande uppdrag gällande depå och RVR som idag genomförs av Skultuna flyttas till Eriksberg. Beredskapen på Eriksbergs brandstation föreslås bli minst 1+5 deltid med en något förlängd anspanningstid. Den slutgiltiga bemanningen beslutas senast innan Eriksberg tas i drift.

Förbundets utbildnings- och driftlokaler byggs ihop med brandstationen. En avsiktsförklaring är beslutad och en hyresöverenskommelse diskuteras nu med Regionen om en ambulansplacering på platsen. Bygget av Eriksberg har startat och bedöms vara klart om ca 15 månader. Driftsättning av anläggningen kommer att ske i olika steg under 2025. Kalkylerad investeringskostnad bedöms till ca 200 mnkr för hela projektet.

Skultuna brandstation

Fastigheten är i väldigt dåligt skick och bedöms inte kunna renoveras. Det är också stora svårigheter att bemanna nuvarande beredskap som består av 1+4 deltid. Förslaget är att stationen ersätts av Eriksberg senast när anläggningen är i drift. Depå och RVR ska då utgå från Eriksberg. Nuvarande FIP-lösning ska vara kvar i Skultuna. Tidplanen kan behöva justeras om behovet av effektivisering måste ske tidigare.

Ett annat alternativ är att ett räddningsvårn etableras som består av frivillig personal utan beredskap. Ett sådant alternativ innebär att ett anpassat lämpligt brandfordon måste tas fram och att en ny lokal måste hyras in eller att en ny lokal byggs. Alternativet med räddningsvårn och en FIP-lösning är inte medtaget i budgeten.

Ny brandstation i KAK-området (Majaskeka)

Projektet innebär att utreda och analysera en ny brandstationsplacering i KAK-området som innefattar Köpings, Kungsörs och Arbogas kommuner. Ambitionen är att en ny placering av en heltidsbrandstation med bemanning av 1+4 heltid samt 3 deltid ska upprätthålla beredskap för tre kommuner med en Första Insats Person (FIP) i varje kommun/kommundel. Ambitionen är att ett beslut om projektet ska fattas under våren 2024. Projektet löser förbundets fyra problem med kraftigt nedslitna brandstationer samt den framtida räddningstjänstberedskapen för hela området. I dialogen med MSB som genomförts hittills så anser MSB att förslaget uppfyller kraven enligt lagstiftningen. Projektet är kalkylerat till 110-150 mnkr och stationen beräknas kunna tas i drift senast från år 2027. Detta innebär att organisationen i Arboga under tiden fram till brandstationen är på plats måste:

- Kvalitetssäkra så att det alltid finns bemanning för att upprätthålla beredskap.
- Att brandskyddet är kvalitetssäkrat i fastigheterna i de berörda 14 fastigheterna. Åtgärder inne i byggnaden ska vara klara under 2023. Uppställningsplatser för höjdfordon senast till sommaren 2024.
- Att de tekniska lösningar som säkerställer larm/utrymning av fastigheter är genomförda senast under våren 2024. I nuläget har inget beslut fattats om detta ska genomföras. Utredning pågår om ansvarsfrågan gällande ägandet men också vem som ska ta ansvar för att förvalta anläggningarna. I nuläget är kostnaden inte medtagen i budget.

Åtgärderna enligt ovan ska redovisas till MSB under december 2023 vilket kommer att ge en vägledning om vilka åtgärder ytterligare som måste vidtas.

Kolsva

Fastigheten är i väldigt dåligt skick och bedöms inte kunna renoveras. Det är också stora svårigheter att bemanna nuvarande beredskap som består av två brandmän. Stationen föreslås att ersättas med en FIP-lösning snarast. Ett annat alternativ är att ett räddningsvårn etableras som består av frivillig personal utan beredskap. Ett sådant alternativ innebär att ett anpassat lämpligt brandfordon måste tas fram och att en ny lokal måste hyras in eller att en ny lokal byggs. Alternativet med räddningsvårn och en FIP-lösning är inte medtaget i budgeten.

Renovering av brandstationer

Vallby brandstation är sliten och har för stora ytor för delar av verksamheten. Ytorna är också feldisponerade. Brandstationen byggdes 1982 med helt andra förutsättningar än dagens. Planeringen inför framtiden bör utgå från en minskad yta, detta arbete pågår. Bland annat har kontorsytorna lämnats till SOS Alarm. En större ombyggnad och renovering planeras och behöver genomföras. Kostnadskalkylen som är gjord för att renovera och förbättra det mest akuta behovet bedöms till ca 15 mnkr. Kostnaden kommer att läggas på årshyran som kommer att öka ytterligare. Kallhyran är idag ca 6,2 mnkr per år. Renoveringen av stationen bedöms öka hyran med ca 1,5 mnkr per år. Arbetet med att hyra ut delar av förrådsytorna till Västerås stad för sitt beredskapslager har varit en vinst för bägge parterna men hyresnivån är ännu inte anpassad. Omförhandling av hyran bör därför göras med fastighetsägaren Västerås stad för att hitta en hyresnivå som är acceptabel. En dialog måste också föras om förvaltningen av fastigheten som har haft brister.

Brandstationen i Surahammar saknar en underhålls- och renoveringsplan som bör upprättas. Inga kostnadskalkyler är gjorda.

För Virsbo brandstation har en viss renovering startat men en långsiktig underhålls- och renoveringsplan bör snarast upprättas. Inga kostnadskalkyler är gjorda.

En långsiktig plan för att ersätta brandstation öst bör upprättas. Projektet är inte kostnadsberäknat och är inte med i budget.

Täckstyrka

RTMD har stora problem med att på ett kvalitetssäkrat sätt sköta utbildnings- och övningsverksamheten med dagens personalsituation. Det finns också ett behov utifrån arbetstidsdirektivet att öka personalkvoten. Om en "Täckstyrka" 1+4, dagtid, skapas som kan hålla beredskap vid övning och utbildning när ordinarie station är på övning samt tillföra personal vid behov så kan verksamheten bli effektivare och mer kvalitetssäkrad. En täckstyrka bör snarast tas i drift för att övningsverksamheten ska kunna fungera på ett bra sätt och att konsekvenserna av arbetstidsdirektivet kan omhändertas och mildras något. En täckstyrka som är i drift under terminerna kommer att minska behovet av sommarvikarier och timanställningar, främst under sommarperioden.

RTMD Värn/beredskapsgrupper

I linje med uppbyggnad av det nya civila försvaret och öka förmågan hos medborgarna bör en beredskap/ett RTMD-vårn byggas upp i samråd med medlemskommunerna. Vårnet ska utrustas och utgå från förbundets heltidsstationer. Planeringen bör göras i linje med uppbyggnad av systemet med civilplikt som startar upp under 2024. RTMD-vårn ingår inte i budget och ekonomisk plan.

Nytt IVPA-avtal

Regionen och RTMD har påbörjat dialogen om ett nytt samverkansavtal gällande IVPA,

sjukvårds-hjärtstoppslarm, bärhjälp, dörröppning, terrängtransport samt suicid. Ett nytt avtal ska vara i drift senast under våren 2024.

Civil beredskap

Civil beredskap är ett samlingsnamn för krisberedskap och civilt försvar. Det civila försvaret och krisberedskapen ska förstärka varandra i gemensamma processer för samordning, planering och förberedelser. Den yttersta krisen, det vill säga ett väpnat angrepp, är dimensionerande för den civila beredskapen. Ytterst syftar den civila beredskapen till att förbereda oss på alla slags samhällsstörningar som riskerar att skada oss. Det som ska värnas är samhällets grundläggande skyddsvärden som:

- Människors liv och hälsa och samhällets funktionalitet.
- Demokrati, rättssäkerhet och mänskliga fri- och rättigheter.
- Miljö och ekonomiska värden.
- Nationell suveränitet.

Uppbyggnad av RTMD:s förmågan gällande civil beredskap har startat men behöver snabbas på. RTMD behöver också gå i takt med medlemskommunerna och statens ambition om en förbättrad beredskap. MSB har satt upp en målbild för svensk räddningstjänst enligt följande.

2033 har Sverige en kommunal räddningstjänst

- En övad beredskapsplanering i varje kommun.
- En personalvolym på 32 000 män och kvinnor.
- All personal är grundutbildad och har genomfört repetitionsövningar.
- Förmåga att över hela landet hantera de tillkommande uppgifterna enligt LSO kap 8.
- Minst tremånaders uthållighet.
- Förmåga att vid störda förhållande agera autonomt på alla ledningsnivåer.
- Har modern teknik för att hantera krigets krav.

RTMD ska sträva mot samma målbild för sin uppbyggnad av civil beredskap och sin krigsorganisation.

Ekonomi 2024 och framåt

Förbundets verksamhet finansieras huvudsakligen genom bidrag från medlemskommunerna. I beräkningen för budget 2024 samt ekonomisk plan framåt har vi antagit följande.

- Medlemsavgiften räknas upp årligen med Prisindex Kommunal Verksamhet, PKV.
- Beräkning av rambudget 2024 och framåt utgår från resultatet i Tertial 2, 2023.
- Fastighetsinvesteringarna genomförs med 90/10 modellen innebärande att 90% av den ökade kostnaden för investeringen finansieras av medlemskommunerna och att 10% hanteras av RTMD.
- De ökade pensionskostnaderna finansieras via medlemsavgiften enligt beskriven modell.
- Kostnaderna för Arbogalösningen ska finansieras av RTMD. Kostnaden redovisas inte i budgeten för 2024 eftersom utredning pågår.
- En täckstyrka skapas för att kompensera för arbetstidsdirektivet, minskad beredskapspersonal enligt 10-årsplan samt för att kvalitetssäkra övningsverksamheten över tid.
- Brandstationerna behöver omfattande renoveringar. Kostnaden för renovering av Vallby brandstation under 2024 kommer att belasta år 2025.
- En eventuell uppbyggnad av RTMD-värn/beredskapsgrupper finansieras av medlemskommunerna.

- Medel tillförs för att bygga upp förmågan gällande Civil beredskap.
- Effektiviseringarna genomförs enligt den plan som beskrivs i "Inriktning för RTMD 10 år framåt".

Medlemsbidrag och fördelning

Förbundets verksamhet ska huvudsakligen finansieras genom bidrag från förbundsmedlemmarna. Grunden är att bidraget från varje förbundsmedlem ska fördelas proportionellt mot befolkningsmängd. Bidraget från varje medlem ska vara i direkt proportion till befolkningsmängden i respektive kommun från och med år 2036. Fram till år 2036 ska nedanstående fördelningsnyckel tillämpas.

År	Del av budgetram som fördelas mellan samtliga medlemmar (%)	Del av budgetram som fördelas mellan Köping, Arboga, Kungsör (%)
2024	94	6
2025	94	6
2026	95	5
2027	95	5
2028	96	4
2029	96	4
2030	97	3
2031	97	3
2032	98	2
2033	98	2
2034	99	1
2035	99	1
2036	100	0

Bidrag utöver medlemsbidraget särskilt riktat mot specifika större fastighetsinvesteringar, så som projekten i Eriksberg och Köping, ska fördelas i direkt proportion till befolkningsmängden i respektive kommun från och med ikraftträdande av förbundsordningen.

Befolkningsmängden 1 november två år före aktuellt budgetår ska användas vid beräkning av medlemsbidraget. Bidraget enligt den fastställda budgeten faktureras 4 gånger per år och ska vara förbundet tillhanda senast den 20:e i varje kvartals första månad. Om bidraget inte är förbundet tillhanda senast detta datum har förbundet rätt att kräva dröjsmålsränta.

Om en förbundsmedlem önskar att räddningstjänsten i något avseende ska utformas eller dimensioneras på ett sätt som avviker från förbundets gemensamma beslutade ambitionsnivå, ska förbundet om möjligt tillgodose dessa önskemål. Särskild avgift som motsvarar de faktiska merkostnaderna uttas av förbundsmedlemmen.

Om en räddningsinsats inom en medlemskommun orsakar förbundet kostnader över en summa motsvarande två basbelopp, har förbundet rätt att särskilt debitera kommunen där insatsen ägt rum. RTMD ska då debitera den del som överstiger två basbelopp.

Invånarantal 1/11 2022	Antal, St	Antal, %
publicerat 9/12 2022 av SCB		
Surahammar	10 029	4,3%
Kungsör	8 752	3,7%
Hallstahammar	16 702	7,1%
Västerås	158 500	67,7%
Köping	26 125	11,2%
Arboga	14 088	6,0%
Total	234 196	100,0%

Medlemsavgift, Tkr	
År 2023, 2,8 % uppräknig	152 993
År 2024, 4,3 % uppräknig enl. PKV 2023-10-05	167 313
År 2025, 1,1 % uppräknig enl. PKV 2023-10-05	169 153
År 2026, 2,3 % uppräknig enl. PKV 2023-10-05	173 044

Medlemsavgift, Tkr	Västerås	Köping	Arboga	Hallstahammar	Kungsör	Surahammar	Summa
Avgift 2024	106 441	22 865	12 372	11 216	7 684	6 735	167 313
Avgift 2025	108 173	22 927	12 361	11 295	7 690	6 707	169 153
Avgift 2026	110 863	23 379	12 601	11 541	7 840	6 820	173 044

Finansiering av pensionskostnad

Särskilda pensionsöverenskommelser (SAP-R) inom förbundet bör så långt möjligt undvikas, men kan användas och ska då belasta förbundets resultat. Avsättningar och utbetalningar av särskild avtalspension (SAP-R) ingår inte i medlemsbidraget. Avsättningen samt utbetalningens fördelning sker i proportion till befolkningmängden i medlemskommunerna. Kostnaderna faktureras 4 gånger per år/varje kvartal och ska vara förbundet tillhanda senast den 20:e i varje kvartals första månad. Kostnaderna fördelas på förbundsmedlemmarna i proportion till befolkningmängden i respektive förbundsmedlem per den 1 november året före budgetåret. Övriga pensionskostnader finansieras via medlemsbidraget.

Budget 2024 och ekonomisk plan för 2025–26

Budgeten för 2024 med ekonomisk plan framåt bygger på att avgiften räknas upp med PKV varje år och ett resultatkrav om minst 200 tkr kan levereras varje år.

Budget med plan, Tkr	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Intäkter			
Taxor och avgifter	8 015	9 280	9 494
Hyror och arrenden	115	120	121
Bidrag	178 445	191 470	195 061
<i>varav medlemsbidrag</i>	<i>167 313</i>	<i>169 153</i>	<i>173 044</i>
Försäljning verksamhet	14 777	15 412	15 582
Försäljning anläggningstillgångar	200	2 403	200
Övriga intäkter	0	0	0
Summa intäkter	201 552	218 685	220 458
Kostnader			
Lön arbetad tid	-88 780	-89 683	-91 764
Kostnadsersättning	-1 013	-1 023	-1 047
Sociala kostn. Enl. lag inkl. löneskatt pensioner	-32 950	-33 285	-34 057
Pensionskostnader exkl. löneskatt	-11 894	-12 015	-12 294
Personalsociala kostnader	-3 398	-3 433	-3 512
Övriga driftkostnader	-46 751	-50 414	-48 322
Avskrivningar	-7 918	-15 007	-15 841
Finansiella intäkter	20	20	21
Finansiella kostnader	-8 668	-13 645	-13 442
Summa kostnader	-201 352	-218 485	-220 258
Resultat	200	200	200

Kostnaden för "Arbogalösningen" är inte medtagen i budgeten eftersom ansvarsutredning och analys fortfarande pågår. Kostnaden bedöms vara ca 7-10 mnkr för alla 14 fastigheterna. Om RTMD ska betala den kostnaden så kommer resultatet för 2024 försämrats med motsvarande belopp.

Investeringar

Investeringsplanen utgår från verksamhetens planerade behov för material och fordon. Fordonsplanen har stor inverkan på investeringsbehovet och uppdateras löpande. Planeringen för 2024–2026 är att förbundet ska investera 348 450 tkr men planeringen framåt är osäker eftersom den påverkas starkt av de beslut som ska fattas och de åtgärder som ska genomföras under de närmaste 10 åren framåt.

Investeringar, Tkr	2024	2025	2026
Övning- och utbildningsmaterial	3 586	120	0
Fastighet	2 600	0	0
Fordon	12 671	1 379	1 294
Kem	500	0	0
Restvärdesräddningsutrustning	0	300	0
Eriksberg station och övningsfält	130 000	66 000	0
Ny station Köping	0	60 000	70 000
Total	149 357	127 799	71 294
